

Zgoda na realizację inwestycji drogowej a ustalenie lokalizacji linii kolejowej znaczenia państwowego – podobieństwa i różnice oraz wpływ na terminy realizacji inwestycji

Martyna Kozyra

Omówiono procedury dotyczące zgody na realizację inwestycji drogowej oraz ustalenia lokalizacji linii kolejowej znaczenia państwowego. Dokonano porównania obu trybów postępowania w formie tabelarycznej. Oceniono wpływ różnic na terminy realizacji inwestycji.

mgr inż. Martyna Kozyra
SYSTRA SA
mkozyra@systra.com

Każdy projekt dotyczący modernizacji linii kolejowej czy budowy nowej wieńczy ze strony projektowej złożenie wniosku o pozwolenie na budowę i pozyskanie tej decyzji. Jednym z niezbędnych załączników do wniosku jest prawo do dysponowania gruntami na cele budowlane. W ramach przebudowy linii kolejowej zakładane są cele do osiągnięcia. Jednym z nich jest podniesienie prędkości i zwiększenie przepustowości danej linii. Aby zapewnić odpowiednie standardy techniczne niejednokrotnie projektanci zmuszeni zostają do zaprojektowania pewnych rozwiązań na gruntach nie należących do Inwestora lecz do osób prywatnych czy instytucji. Aby sprostać tym wymaganiom projektanci otrzymali specjalne narzędzie jaki jest Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 28.03.2013 r. Dz.U. nr 2003 nr 86 poz. 789 z późniejszymi zmianami rozdział 2b szczególne zasady i warunki przygotowania inwestycji dotyczących linii kolejowych o znaczeniu państwowym. Ale czy aby na pewno jest to rozwiązanie skuteczne? Czy może jest możliwość je ulepszyć?

W podobnej sytuacji znalazły się wszystkie inwestycje drogowe w szczególności te dotyczące budowy nowej sieci dróg ekspresowych i autostrad, gdzie do 100% inwestycji przebiega po terenach nie należących do inwestora czyli na przykład Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Ten Inwestor otrzymał podobne rozwiązanie legisla-

cyjne w postaci Ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych Dz.U. 2003 nr 80 poz. 721.

Obie te ustawy mają na celu przyspieszenie inwestycji kolejowych i drogowych tak aby jak najlepiej wykorzystać przysługujące nam fundusze unijne. Poniżej w tabeli 1 zestawiono obie wyżej wymienione ustawy w celu ich porównania.

Omówienie i porównanie obu ustaw.

Pierwsza refleksja jaka narzuca się sama po pierwszym zetknięciu się z obiema ustawami to taka, że zostały one przygotowane po to aby przyspieszyć inwestycje w Polsce a jednak prawo nie zostało tak sporządzone aby dać równe szanse rozwoju sieci dróg i kolei.

Przede wszystkim zgoda na realizację inwestycji drogowej jest jednocześnie decyzją umożliwiającą pozyskanie gruntów pod budowę drogi jak i pozwoleniem na budowę i pozwoleniem na usunięcie drzew i krzewów. Można powiedzieć, że ustawa o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych jest ustawą kompletną. Ograniczającą możliwe tryby odwoławcze do niezbędnego minimum. Ustawa ta dodatkowo nakłada obowiązek ustalania cen wykupu gruntów na organ wydający decyzję. Co jeszcze bardziej skraca czas, jaki poświęca inwestor na wypłatę odszkodowań oraz w zasadzie nie daje możliwości właścicielowi na negocjacje lub protesty co do kwoty wykupu. Zasadniczo w dniu wydania decyzji o zgodzie na realizację inwestycji drogowej możliwe jest wejście na plac budowy i rozpoczęcie prac przygotowawczych na budowie. Jednocześnie czekając, aż upłynie czas na złożenie odwołania. Jednak i w tym wypadku tylko zaskarżona część decyzji pozostaje w zawieszeniu do czasu rozstrzygnięcia.

Przeanalizujemy zatem drugą decyzję. Przede wszystkim jest to jedynie decyzja lokalizacyjna umożliwiająca przejęcie gruntów na rzecz inwestora PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Cały tryb pozyskania decyzji o pozwoleniu na budowę odbywa się zgodnie z prawem budowlanym. Osobnym trybem zgodnie z prawem wodnym trzeba ubiegać się o pozwolenie wodnoprawne oraz wycinkę drzew i krzewów. Nie zapominajmy, że od każdej z tych decyzji istnieje możliwość odwołania stron postępowania.

Propozycje rozwiązań

Co zatem należy zrobić aby udoskonalić obecny system pozyskiwania głównych decyzji administracyjnych dla inwestycji kolejowych?

Możliwe są dwie drogi. Pierwsza z nich to zaadoptować rozwiązania prawne, które funkcjonują dla inwestycji drogowych. Czyli zamienić szereg pomniejszych decyzji jedną wspólną. Co w sposób znaczący skraca czas i eliminuje możliwości odwoływań uczestników postępowań. Nie zapominajmy, że czasy na rozstrzygnięcie odwołań zapisane w obu ustawach, bądź w Kodeksie Postępowania Administracyjnego są terminami, które nie nakładają obowiązku rozpatrzenia. W przypadku skomplikowanych spraw, a takim bezwzględnie są inwestycje drogowe czy kolejowe, oczekiwanie na rozstrzygnięcie niejednokrotnie wydłuża się do 6-12 miesięcy.

Pozostaje jeszcze jedna możliwość. O ile w przypadku decyzji o zgodzie na realizację inwestycji drogowej nie ma możliwości złożenia wniosku przed zakończeniem fazy projektowania i przygotowania projektów budowlanych, co w znaczący sposób przesunęło w harmonogramie projektu datę złożenia o tyle w przypadku decyzji o lokalizacji linii kolejowej jest możliwość pozyskania prawa do dysponowania nieruchomości-

Tab. 1: Porównanie ustaw

Zagadnienie	Ustawa o transporcie kolejowym Rozdział 2b Szczególne zasady i warunki przygotowania inwestycji dotyczących linii kolejowych o znaczeniu państwowym	Ustawa o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych
Jakie decyzje dopuszcza ustawa	Decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej	Decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej
Organ wydający	Wojewoda	Wojewoda lub Starosta
Konieczność składania wniosków o opinię	jest	jest
Organy opiniodawcze	1. minister do spraw zdrowia 2. dyrektor urzędu morskiego 3. organ nadzoru górniczego 4. dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej 5. Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych 6. Konserwator Zabytków 7. wojewoda 8. marszałek województwa 9. starosta 10. zarząd województwa 11. zarząd powiatu 12. wójt (burmistrz, prezydent miasta)	1. zarząd województwa 2. zarząd powiatu 3. wójt (burmistrz, prezydent miasta) 4. minister do spraw zdrowia 5. dyrektor urzędu morskiego 6. organ nadzoru górniczego 7. dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej 8. Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych 9. Konserwator Zabytków 10. Zarządca infrastruktury kolejowej 11. inne organy wymagane odrębnymi przepisami
Czas na wydanie opinii	30 dni	Punkt 1-3 14 dni punkt 4-11 30 dni
Brak opinii	Brak zastrzeżeń do wniosku o ustalenie lokalizacji linii kolejowej	Brak zastrzeżeń do wniosku o zgodę na realizację inwestycji drogowej
Co musi zawierać wniosek	1. projekt zagospodarowania terenu w skali co najmniej 1:5000 2. mapy z projektami podziałów 3. opinie organów	1. projekt zagospodarowania terenu w skali co najmniej 1:5000 2. mapy z projektami podziałów 3. opinie organów 4. projekt organizacji ruchu docelowego 5. cztery egzemplarze projektu budowlanego
Wydanie pozwolenia wodnoprawnego	Ustawa nie obejmuje pozwolenie według Prawa wodnego	jest
Czas oczekiwania na wydanie pozwolenia wodnoprawnego	2 miesiące Zgodnie z ustawą z dnia 18.07.2001 r. – Prawo wodne	Nie dłużej niż 30 dni bez zastosowania ustawy z dnia 18.07.2001 r. – – Prawo wodne
Wszczęcie postępowania	Rozesłanie zawiadomień na dane z katastru jest skuteczne oraz w formie obwieszczenia.	Rozesłanie zawiadomień na dane z katastru jest skuteczne oraz w formie obwieszczenia.
Co zatwierdza decyzja	- podziały nieruchomości - warunki wynikające z prawnie chronionych potrzeb ochrony środowiska	- podziały nieruchomości - projekt budowlany - warunki wynikające z potrzeby ochrony środowiska
TERMIN WYDANIA	3 miesiące	90 dni
Tryb odwoławczy i czas rozpatrywania	- odwołanie – 21 dni - skarga do sądu administracyjnego – 60 dni	- odwołanie – 30 dni - skarga do sądu administracyjnego – 2 miesiące
Nabywanie nieruchomości	Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego. W przypadku skargi cenę określa wojewoda	W ciągu 30 dni lub 60 dni (jeżeli był wydany rygor natychmiastowej wykonalności) o wydania decyzji organ wydający decyzję ustala ceny odszkodowań
Wycinka drzew i krzewów	nie ma	jest

ścią dużo wcześniej. Istnieje możliwość ubiegania się o decyzję o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej już na etapie projektu koncepcyjnego. Procedowanie tej decyzji może się odbywać w czasie przygotowywania projektu budowlanego. Natomiast z mojego doświadczenia wynika, że inwestor niestety nie korzysta z tej możliwości i decyzje o ULLK są procedowane dopiero po zakończeniu fazy projektu budowlanego.

Drugie przedstawione rozwiązanie jest na chwilę obecną jedynym pewnym i umożliwiającym skrócenie czasu pozyskania decyzji o pozwoleniu na budowę. Niestety zmiany w prawie nie są tak szybkie i nie zawsze kończą się pełnym sukcesem, mimo pełnych chęci ustawodawców. ◀

Materiały źródłowe

- [1] Ustawa z dnia 28 marca 2013 roku o transporcie kolejowym Dz.U. nr 2003 nr 86 poz. 789 z późniejszymi zmianami
- [2] Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych Dz.U. 2003 nr 80 poz. 721. z późniejszymi zmianami